

ЗВЯЗДА

ОРГАН ЦК і МЕНСКАГА АБКОМА КП(б)Б

№ 73 (6350) | 30 сакавіка 1939 г., чацвер | ЦАНА 10 КАП.

СХОДЫ ПАРТЫЙНАГА АКТИВА

Выдатны дні перажывае наша партыя, увесь многамільённы савецкі народ. На фабрыках і заводах, у савецкіх установах і калгасах, у часях Чырвонай Арміі і навуцальных установах, — усюды, дзе ёсць людзі, якія любяць сваю будаўнічую сацыялістычную грамадства, праходзіць шырока абмеркаванне вынікаў работ гістарычнага XVIII з'езда ВКП(б).

Партыйны і непартыйны большэвікі сацыялістычнага разліку гэта дні адзначаюць новымі вытворчымі подзвігамі, большэвіцкімі справамі. Усё б'е і б'е ўспрымае стані, ярыч і глыбей стала мільёны вучоных у лабараторыях.

Савецкі народ, як ніколі згуртаваны вакол большэвіцкай партыі, патхненны геніяльным гістарычным дэклімам таварыша Сталіна, з радасцю працуе над будоўляю сацыялістычнага грамадства, з вялікай гатоўнасцю аддае ўсе свае сілы на выкананне планаў трэцяй сталінскай пяцігодкі.

Праходзячы многалюдныя сходы і мітынгі-сустрэчы з дэлегатамі з'езда вышэйшай і ніжэйшай ступені гарадзкіх партыйных таварышчаў, якія са сваёй разліку да партыі Леніна—Сталіна.

У мітынгіх выступленні рабочых і работніц, інжынераў і тэхнікаў, работнікаў навуцы і мастацтва, работнікаў сацыялістычнай сельскай гаспадаркі з усёй паўнамоцнай выразнасцю пацвярджаюць адданасць раённай і краёвай партыі ўсёму, чым яна патрабуе сваёй сацыялістычнай будаўніцтва большэвіцкімі справамі.

На мітынгі першай змены барысаўскай завадскай фабрыкі імені Кірава машыніст-стаханавіца, кандыдат партыі тав. Дуброўская Анна гаварыла:

— Усе працоўныя нашай любімай радзімы з вялікім патхненнем сустралі раённы гістарычны XVIII з'езд партыі, які намёўвае шлях далейшых перамог. Дэкліма таварыша Сталіна і раённы з'езд партыі — гэта сталінская пуцьба ў камунізм.

На гэтым-жа мітынгі тав. Дуброўская ўзяла абавязанне з'езд партыі з'мяну 80.000 карбавак для запалак пры норме 63.000. Сваё абяцанне яна выканалі і праз дзень выпрацавала 80.000 карбавак і зараз з дня ў дзень выконвае гэту норму.

Большэвіцкія словы і дэяніі стаханавіц-камуністка тав. Дуброўскай адлюстравалі пацвярджэнні і справы ўсёх савецкіх партыйцаў, якія гараць жадаючы паспяхова выканаць план трэцяй сталінскай пяцігодкі.

На нашай рэспубліцы пачынаюцца сходы гарадскіх і раённых партыйных актываў, агучылі раённы партыйны сходы, на якіх будуць паведзены вынікі работ XVIII з'езда ВКП(б). На партыйных актывах і сходах вышэйшых і ніжэйшых дэлегатаў з'езда, якія разам з кіраўнікамі партыі і ўладай вырашалі важнейшыя гістарычныя пытанні нашага руху ўперд.

Партыйныя актывы і сходы павінны праіраі пад знакам імя большай згуртаванасці радю большэвіцкай партыі вакол сталінскага Цэнтральнага Камітэта і прапаганды партыі таварыша Сталіна. Партыйныя актывы і сходы павінны ўзяць ішчэ вышэй авангардную ролю камуністаў у барацьбе за паспяховае выкананне раённай і краёвай партыі з'езда ВКП(б).

Статут Усесаюзнай Комуністычнай партыі

ты большэвікоў з усёй сталінскай мудрасцю і дэклімацыяй вызначылі ролю і значэнне партыйных актываў. У статуте записана, што: «...для абмеркавання важнейшых рашэнняў партыі і ўрада скажыцца актывы гарадскіх партыйных актываў, прычым актывы павінны складацца не для параду і фармальна-ўрачыстага адбраўня гэтых рашэнняў, а для сапраўднага іх абмеркавання».

Задача партыйных кіраўнікоў—забавіць строгае выкананне статутнага патрабавання нашай партыі, праводзячы партыйныя актывы з усёй большэвіцкай адданасцю і дэклімацыяй, на высімі ідэйна-палітычным узроўні.

Партыйныя актывы павінны наміраіць канкрэтныя планы барацьбы за дэкліма большэвіцкае выкананне рашэнняў XVIII з'езда партыі, памятаючы аб тым, што «ажыццяўленне вялікіх задач трэцяга пяцігодкавага плана настолькі цесна звязана з кроўнымі інтарэсамі рабочых, сялян і савецкай інтэлігенцыі, што забавіць ішо выканання залежыць, перш за ўсё, ад нас—комуністаў і непартыйных большэвікоў—кіраўнікоў...» (З рэзалюцыі на дэкліма таварыша Молатава на XVIII з'ездзе ВКП(б)).

Складаюцца сходы партыйнага актыва і агучылі партыйна-раённыя сходы і будуць праведзены камсамоўскія актывы. Задача партыйных актываў усёабама даламачы камсамоў прасведзі гэтых важнейшых мерарыштваў і дабра тав, каб камсамоўскія актывы праіраі дэкліма на высімі ідэйным узроўні.

Упершыню ў партыйным статуте записаны, як партыйны закон, узаемаадносіны большэвіцкай партыі з многамільённым Комуністычным Саюзам Маладзі. Партыйны статут ускладае на камсамоў важнейшыя задачы ў справе ўзеду на ўсёх галінах сацыялістычнага будаўніцтва.

Раённы XVIII з'езд партыі аб камсамоўе — праўдленне сталінскіх клопатаў аб маладзях кадрах. Уся савецкая моладзь выраза сазнае, што ўсё гэта робіцца на ініцыятыве лепшага друга, бацькі і настаўніка—таварыша Сталіна. Вось чаму наша моладзь аддавае сваё і таварышу Сталіну безмежныя справы і таварыш, аднаснасьці і гатоўнасці памнажыць поспехі нашай радзімы.

Партыйны і камсамоўскія актывы аб'яроўваючы раённы XVIII з'езд ВКП(б), павінны мабілізаваць камуністаў і камсамоўцаў на шырокае разічненне сярэа партыйных і арганізацыйных рашэнняў з'езда партыі і арганізацый мас на паспяховае выкананне планаў трэцяй сталінскай пяцігодкі.

Партыйны і камсамоўскія актывы павінны мабілізаваць камуністаў і камсамоўцаў на ўсмернае ўмацаванне нашай савецкай дзяржавы, на зліццасяе выкарчаванне астагатаў трыацыска-бухарэўскай і буржуазна-нацыяналістычных бандытаў, шпіёнаў фашысцкіх разведкаў.

Партыйны і камсамоўскія актывы павінны мабілізаваць камуністаў і камсамоўцаў на ідэйную загартоўку нашых кадраў, на ўсмернае павышэнне іх тэарэтычнага ўзроўня, на ўмацаванне абразонадольнасці нашай чужоўнай радзімы, на памнажэнне іе перамог.

Узроўнішся гістарычнымі рашэннямі XVIII з'езда, умацоўваючы свае сувязі з масамі, партыя большэвікоў, пад кіраўніцтвам вялікага генія чалавечтва таварыша Сталіна п'верды і ўпоўненым поступам ідзе ў камунізм.

„XVIII з'езд ВКП(б) патрабуе ад усіх большэвікоў і ад усіх адданных справе будаўнікоў камунізма зрабіць усё для таго, каб яшчэ больш згуртаваць пад вялікім сцягам партыі Леніна—Сталіна рабочых, калгаснікаў, інтэлігенцыю для барацьбы за перамогу трэцяга пяцігодкавага плана“

(З рэзалюцыі XVIII з'езда ВКП(б) на дэкліма тав. Молатава)

РАБОЧЫЯ І СЛУЖАЧЫЯ ЗАВОДА „КРАСНЫЙ ПРОЛЕТАРІЙ“ ПРАПАНОУЮЦЬ АРГАНІЗАВАЦЬ УСЕСАЮЗНАЕ СОЦЫЯЛІСТЫЧНАЕ СПАБОРНІЦТВА ІМЕНИ ТРЭЦЬЕЙ СТАЛІНСКАЙ ПЯЦІГОДКІ

Калектыў завода абавязваецца датармінава выканаць план 1939 года да 12 снежня—гадавіны выбараў у Вархоўны Совет СССР

21 сакавіка 1939 года закончыў сваю работу гістарычны XVIII з'езд большэвіцкай партыі, з'езд пераможцаў, з'езд лепшай сямю гераічнай партыі Леніна—Сталіна.

Разам з партыяй увесь савецкі народ з выключнай увагай і радасным хваляваннем сачыў за работай з'езда. З велізарным удзямам сустраці мы налад нашага ідэйнага правадзіра і настаўніка—таварыша Сталіна, дэкліма, які з'яўляецца выдатным дакументам нашай сталінскай эпохі. Савецкі народ атрымаў сталінскую пуду ўсёму ў далейшы шлях, ў камунізм.

Наша родная большэвіцкая партыя, XVIII з'езд партыі, наш родны і любімы Сталін указалі генеральную лінію нашага руху ўперд, ў камунізм. Дэкліма таварыша Сталіна выкалікаў новы прыліў энтузіязма, энэргіі, жадаючы працаваць яшчэ лепш і шчыльней на славу сацыялізма.

Выступіўшы ў XVIII з'ездзе партыі большэвікоў, калектыў нашага завода «Красный пролетарий» падняў сцяг перадаваўскага спаборніцтва. Разам з намі ўступілі ў спаборніцтва імені XVIII з'езда партыі сотні і тысячы фабрык, заводаў, шахт, чыгунак, калгасаў, саўгасаў, устаноў. У сацыялістычным спаборніцтве мы ўзялі на сябе канкрэтныя абавязанствы азнаменаваць з'езд новымі вытворчымі перамогамі. Гэтыя абавязанствы мы выканалі і перавыканалі.

1. Мы абавязаліся выпусціць у першым квартале 30 станкоў звыш плана. Ужо да 1 сакавіка мы далі звыш плана 35 станкоў. У дні з'езда работа ў заводскіх цехах ішла з найвышэйшым энтузіязмам, чым забавілі перавыкананне ўсяго кварталнага плана.

УКЛЮЧАЕМСЯ ВА УСЕСАЮЗНАЕ СОЦЫЯЛІСТЫЧНАЕ СПАБОРНІЦТВА

Большэвіцкімі справамі адказваюць рабочыя, інжынерна-тэхнічныя работнікі менскай швейнай фабрыкі імені Круаскай на гістарычны раённы XVIII з'езд партыі Леніна—Сталіна.

25 сакавіка прадпрыемства датармінава выканалі свой кварталны план. Выпушчана прадукцыі на 2.511 тыс. рублёў. Да канца месяца фабрыка даць дадаткова яшчэ на 156 тыс. рублёў швейных вырабаў.

За час пераездэўскага спаборніцтва колькасць стаханавіцаў павялічылася на 22 чалавекі. 11-я дэнта перадавога па фабрыцы трэцяга цеха стала савецкай стаханавіцай. Яна сістэматычна выконвае сваё змянене заданне на 117 проц.

Агучычы раней першы пях вышляў у перадавы і зараз значна перавыканвае свой план.

Калектыў фабрыкі гарача агучыўся на заклік рабочых маскоўскага завода «Красный пролетарий».

З вялікім удзямам праішоў учора сход рабочых, работніц і камандзіраў вытворчых і на якіх выступіў дэлегат XVIII з'езда ВКП(б) тав. Макараў.

Уступіўшы на ўсесаюзнае сацыялістычнае спаборніцтва імені трэцяй сталінскай пяцігодкі, швейнікі ўзялі на сябе канкрэтныя абавязанствы: у азнаменаванне міжнароднага свята працоўных — Першае мая — выканалі чатырхмесячную вытворчую праграму на 6 дзён раней тэрміна і далі дадаткова прадукцыі на 220 тыс. рублёў.

Галавы план выканалі да 12 снежня — гадзіны выбараў у Вархоўны Совет СССР.

Удзярыць стаханавіцкія металы работы на ўсёх участках вытворчых і. Змагацца за пераважанне да канца 1939 года ўсёй фабрыкай ў савецкай стаханавіцкай.

ЛЁГКАЯ ПРАМЫСЛОВАСЦЬ БССР ВЫКАНАЛА КВАРТАЛЬНЫ ПЛАН

У рэзультате шырока разгарнуўся сацыялістычнага спаборніцтва імені XVIII з'езда ВКП(б) прадпрыемствы Нардвала дэкай прамысловасці БССР 28 сакавіка выканалі кварталную праграму. Выпушчана прадукцыі на 87 мільянаў 560 тысяч рублёў — на 3.700 тысяч рублёў больш у параўнанні з адпаведным перыядам мінулага года.

На 10 дзён раней тэрміна выканалі план за першыя тры месяцы ільзавады, якія да 28 сакавіка выпусцілі звыш плана каля 800 тон ільзавады. Квартальную праграму выканалі таксама скурубтковы і швейны тэсты і шклоўнаўраўненне. (БЕЛТА).

ГОМЕЛЬСКОЕ АДГРУЗІ 15.607 ПАСЕУНЫХ МАШЫН

ГОМЕЛЬ. 29 сакавіка. (БЕЛТА). Сёння завод Гомельскай імені І. М. Кагановіча з поспехам выканалі кварталнае заданне па адгрузцы пасеўных машын. Замест 14.296 па плану адгружана 15.607 машын. Завод адгрузў 8.649 сартыровак «Клейтон», 3.970 сартыровак «Трыумф», 330 каюшыных севякаў, 870 сартыровак «Букет», 141 бульбасартыроўку і ішч.

2. Мы абавязаліся сканструіраваць у першым квартале 3 новыя тыпы станкоў. Гэтыя станкі мы сканструіравалі на месцаў раней данага абавязанства — гэта значыць да 1 сакавіка.

3. Мы абавязаліся ў час з'езда ў першым квартале асвоіць 4 тыпы новых станкоў. Фактычна мы асваймае 5 новых тыпаў станкоў.

4. Мы абавязаліся ў першым квартале даць і ажыццявіць рацыяналізатарскія прапановы, якія б прынеслі эканомію ў 100 тысяч рублёў. Ужо да акрышча з'езда мы атрымалі эканомію ў 114 тыс. рублёў ад рацыяналізатарскіх прапановаў.

Магутны вытворчы ўдзям, якім краснапролетарцы азнаменавалі XVIII з'езд сваёй любімай партыі, даволі нам перавыкананне сваё абавязанствы.

З'езд партыі прыняў план вялікіх работ — план трэцяй сталінскай пяцігодкі. Мы павінны мабілізаваць усё сваё сілы на выкананне і перавыкананне гэтага плана!

Усёе калектыў нашага завода — рабочыя, інжынерны, тэхнікі і служачыя поўна жадаючы і рашыма азнаменаваць чыперанымі другі год трэцяй пяцігодкі новымі перамогамі, большэвіцкімі і ішчэ раз паказваць усёй краіне і ўсёму свету любоў савецкага народа да сваёй большэвіцкай партыі, да сваёй магутнай радзімы, да свайго роднага Сталіна.

Мы хочам замацаваць і развіць поспехі пераездэўскага спаборніцтва! Мы прапануем працоўным гэта спаборніцтва і баром на сябе новыя канкрэтныя абавязанствы.

СУСТРЭЧА З ДЭЛЕГАТАМ З'ЕЗДА

Звыш 600 рабочых, інжынерна-тэхнічных работнікаў і служачых менскай групы імені Сталіна сабраліся ўчора на мітынг, прысвечаны вынікам XVIII з'езда вялікай партыі Леніна—Сталіна. Цёпла сустраціў аўдыторыю, на мітынгі выступіў дэлегат XVIII з'езда ВКП(б) — старшыня Прэзідыума Вархоўнага Савета БССР тав. Н. Я. Наталевіч. З вялікай увагай і цікавасцю ўсе прысутныя слухалі прамову дэлегата, яго расказ аб неабавязных днях работ XVIII з'езда. Тав. Наталевіч гаварыў аб тым, з якой аднадушнасцю з'езд прымаў гістарычныя рашэнні, аб велізарнай згуртаванасці партыі і ўсёго савецкага народа вакол свайго любімага правадзіра—таварыша Сталіна.

XVIII з'езд ВКП(б), — сказаў тав. Наталевіч, — намёўвае праграму пераходу ад сацыялізма да камунізма. Пад кіраўніцтвам партыі і вялікага Сталіна мы пераможам. Парукай таму з'яўляецца сталявае адзінства савецкага народа са сваёй партыяй, любоў і аднаснасьці вялікаму Сталіну.

Прамова дэлегата XVIII з'езда ВКП(б) тав. Наталевіча не раз перагаваралася гадзінамі і зараз значна перавыканвае свой план.

XVIII з'езд ВКП(б), — сказаў тав. Наталевіч, — намёўвае праграму пераходу ад сацыялізма да камунізма. Пад кіраўніцтвам партыі і вялікага Сталіна мы пераможам. Парукай таму з'яўляецца сталявае адзінства савецкага народа са сваёй партыяй, любоў і аднаснасьці вялікаму Сталіну.

ЗА НОВЫЯ ВЫТВОРЧЫЯ ПЕРАМОГИ

ВІПЕБСК. 29 сакавіка. (Нар. «Звезда»). Працоўны Віпэбск сёння прадаваў азнаменіцца са зваротам калектыва маскоўскага завода «Красный пролетарий», у якім ён заклікае арганізаваць усесаюзнае сацыялістычнае спаборніцтва імені трэцяй сталінскай пяцігодкі.

На разе прадпрыемстваў адбыліся масавыя мітынгі. З вялікім патхненнем праішоў мітынг на станкабудуіцым заводзе імені Кірава.

Выклік краснапролетарцаў — гаворыць майстар сельскагаспадарчага цеха тав. Федарэнка, — мы гарача абрамае і прымаем. У спаборніцтве імені трэцяй сталінскай пяцігодкі наш завод заб'еца новых вытворчых перамог.

Майстар тав. Рутэнберг і стаханавец тав. Чарноўскі абцялі ішчэ вышэй узняць сваю прадукцыйнасць працы, на біцца новых высімі паказальнікаў у барацьбе за датармінавае выкананне трэцяга пяцігодкавага плана.

Уключыўшыся ва ўсесаюзнае спаборніцтва, кіраўны ўзялі на сябе канкрэтныя абавязанствы. Красавіцкую праграму выканалі на 5 дзён раней тэрміна датармінава выканалі гадзіны план і да канца года даць краіне дадаткова не менш 200 станкоў.

Асвоіць у гэтым годзе два новыя тыпы станкоў: затычны і даволічны. Вырабіць для лентпрадскага завода імені Лыча (які выпускае такі станкі) дэталі для 20 станкоў. Перавыканаць гадзіны план па вы-

мы абавязваемся: 1. За першы квартал даць звыш плана 50 станкоў, а да 1 мая — у азнаменаванне міжнароднага свята працоўных — даць звыш плана 80 станкоў.

2. Асвоіць у гэтым годзе 17 новых тыпаў-размераў станкоў і сканструіраваць 12 станкоў.

3. Таварыш Сталін указаў на недастатковае павелічэнне выпуску станкоў аўтаматаў. У адказ на ўказанне таварыша Сталіна мы абавязваемся заданую намую заводу праграму па выпуску аўтаматаў перавыканаць на 30 процантаў.

4. Мы павінны па плану знізіць у гэтым годзе сабекошт на 6 процантаў. Улічваючы задачы, пастаўленыя ў дэкліма таварыша Сталіна і раённых XVIII з'езда ВКП(б) аб паліпашыні якасці работ сацыялістычных прадпрыемстваў, мы абавязваемся знізіць сабекошт на 8 процантаў.

5. Мы павінны па плану ў гэтым годзе павысіць прадукцыйнасць працы на 11 процантаў. Але мы хочам ашчы быстрой ісі ўперд да вырашаных гістарычных задачы, пастаўленай таварышам Сталіным, — дагнаць і перагнаць найбольш развітыя капіталістычныя краіны ў эканамічных адносінах, і таму мы абавязваемся прадукцыйнасць працы павысіць не менш чым на 16 процантаў.

6. Да гадзіны выбараў у Вархоўны Совет СССР на Сталінскай Капстыніцы — да 12 снежня — мы абавязваемся за-

Прынята 23 сакавіка на мітынгі рабочых, інжынераў, тэхнікаў і служачых маскоўскага завода «Красный пролетарий». Прэсутнічала 4.300 чалавек.

кончыць выкананне гадзінай праграмы па колькасці станкоў.

Мы п'верда ўпоўнены ў тым, што, латхненны рашэннямі з'езда, наш калектыў, несна згуртаваны вакол вялікай партыі Леніна—Сталіна, вакол Сталінскага Цэнтральнага Камітэта, вакол нашага роднага, любімага таварыша Сталіна,— з часцю стрымае і гэта сваё слова.

Мы глыбока вывучым гістарычныя рашэнні XVIII з'езда ВКП(б). Мы яшчэ п'верда разгорнем сацыялістычнае спаборніцтва. Мы прапануем арганізаваць Усесаюзнае сацыялістычнае спаборніцтва імені Трэцяй Сталінскай Пяцігодкі і выйсці на барацьбу за выкананне і перавыкананне трэцяга пяцігодкавага плана.

Наш народ поўна здароў і сіл. Ніякія перапошкі не страшныя народу, які кіруе славяна большэвіцкай партыяй Леніна—Сталіна. Ніякія ворагам не спыніць нашага пабедавога шэсцяга ўперд, бо па чале нашага народа стаіць вялікі гений чалавечтва — магутны Сталін.

Узброеныя рашэннямі XVIII з'езда ВКП(б), народы нашай радзімы ідуць да азыхчых вяршынь камунізма.

Няхай жыве трэцяя сталінская пяцігодка!

Няхай жыве наша манагітная, несааружымая, пабедавоная партыя большэвікоў!

Няхай жыве наш вялікі правадзір — настаўнік і друг родны Сталін!

ПА ПРЫКЛАДУ КРАСНАПРОЛЕТАРЦАУ

ГОМЕЛЬ. 29 сакавіка. (Нар. «Звезда»). Сёння на прадпрыемствах гарода рабочыя, інжынерна-тэхнічныя работнікі актыва абмяроўвалі агучылі ішчэ ў «Правде» работ калектыва маскоўскага завода «Красный пролетарий» аб арганізацыі ўсесаюзнага сацыялістычнага спаборніцтва імені Трэцяй сталінскай пяцігодкі.

Працоўны Гомель аднадушна вітаюць і падтрымліваюць ініцыятыву краснапролетарцаў, уключаючы ў спаборніцтва і баруць на сябе абавязанствы—выканалі план 1939 года датармінава, да 12 снежня — гадзіны выбараў у Вархоўны Совет СССР.

Работы трыкатажнай фабрыкі імені 8 сакавіка абавязаліся выканалі красавіцкую праграму на тры дні раней тэрміна і даць звыш плана на 80 тысяч рублёў прадукцыі.

Гарача агучыўся на заклік калектыва завода «Красный пролетарий» рабочыя станкабудуіцкага завода імені Кірава. У спаборніцтве імені XVIII з'езда ВКП(б) кіраўны дабіліся выдатных перамог. 26 сакавіка датармінава выканалі кварталнае праграма. Да канца месяца калектыў абавязваўся выпусціць звыш плана 4 скарданя станкі і 74 насосы розных марак.

Упершыню ідзе быгала па зборны даўбежны станок (брыгадзір тав. Васілін), якая выконвае сваё заданне ў сярэднім звыш чым на 150 проц. Шабоўчыкі Юшэвіч, Фазероўчыкі Фры і Кавалёў даюць па тры нормы за змену.

У дні работ XVIII з'езда ВКП(б) ад рабочых і камандзіраў вытворчых па-ступіла некалькі дзесяткаў рацыяналізатарскіх прапановаў. Па прапанове тэхніка тав. Пятроўскага завод перайшоў на выраб краўцаў па пасоа з чыгуны замест брэсы. Ажыццяўленне гэтай прапановы даць эканомію звыш 10 тон вострадзі-пятага метала, палепшыць якасць прадукцыі.

Па прапанове інжынера тав. Полацкага распрацаваны прыстававіны для закручвання зубоў паспяроака. Да гэтага часу лань працэе рабіўся ўруччю. Зараз апрацоўка гэтых затаві будзе праводзіцца па фазэрнае ступіні, што значна павыліць прадукцыйнасць працы.

Рабочыя завода абавязаліся да 1 мая асвоіць новы складаны станок маркі «ДМ» і выпусціць тры станкі.

ДАТЭРМІНОВА ВЫКАНАЕМ ГАДАВУЮ ПРАГРАМУ

РАГАЧОУ. 29 сакавіка. (БЕЛТА). Выдатных поспехаў у рабоце дабіўся калектыў Рагачоўскага лесазавода імені Калтурына ў першы пераездэўскага сацыялістычнага спаборніцтва.

З вялікім паітычным удзямам праіраі на ўсёх пяхах завода мітынгі, прысвечаныя адзначэнню работы XVIII з'езда ВКП(б).

У аднадушна прынятай рэзалюцыі калектыва завода рашыў прадоўжыць сацыялістычнае спаборніцтва да канца года і абавязваўся выпусціць прадукцыі на 4 проц. па білізне—на 0,5 проц. суцэльнага плана. 3. ЛАРЫСАУ.

Сход актыва Маскоўскай партыйнай арганізацыі

28 сакавіка ў клубе НКВД імені Дзержынскага адрыўся сход актыва Маскоўскай арганізацыі ВКП(б). З дэкліма ад раённых XVIII з'езда ВКП(б) выступіў сакратар МБ і МБ ВКП(б) тав. Шчэрбанюк.

Па дэкліма тав. Шчэрбанюка разгарнуліся ажыццяўленыя справы. Выступіўшы таварышы гаворылі аб сувесна-гістарычным значэнні дэкліма таварыша Сталіна і раённай XVIII з'езда партыі, якія з'яўляюцца базой праграмы барацьбы большэвіцкай партыі і ўсёго савецкага народа за далейшы перамогі камунізму ў нашай краіне.

Сакратар Ленінскага райкома ВКП(б) тав. Курдупаў расказаў аб велізарным вытворчым удзяме на прадпрыемствах раёна.

ПАРТЫЙНАЕ ЖЫЦЦЕ

Аб тэарэтычных канферэнцыях

Праблема арганізацыі тэарэтычнай канферэнцыі мае вельмі важнае значэнне ў справе прапаганды марксізма-ленінізма. Яна абавязвае вопыт самастойнай работы і расшырае круг ведаў уздзялікаў канферэнцыі. Тэарэтычная канферэнцыя аказвае вельмі важную дапамогу ў справе глыбокага вывучэння «Кароткага курсу гісторыі ВКП(б)», прычым да самастойнай работы над кнігай, правільнага ілажэння сваіх мыслей, прабуджэння імкнення да паглыбленай работы над творамі класікаў марксізма-ленінізма.

Але поспех канферэнцыі залежыць ад таго, напэўні сур'ёзна вылас падрыхтоўку да яе. Тут вельмі важную ролю павінны адыграць парткомы, партыйныя кабінеты, якія абавязаны сістэматычна кіраваць ходам падрыхтоўкі і правядзення канферэнцыі.

У партарганізацыі Наркамфіна БССР на партыйным сходзе ўзнікла думка правесці тэарэтычную канферэнцыю па творы Леніна «Што рабіць?». Парткабінет склаў план правядзення канферэнцыі, падрыхтаваў літаратуру, прымацаваў на час падрыхтоўкі кансультацыю, намясціў 4 даклады на кнізе Леніна «Што рабіць?» па наступных тэмах:

1. Партыйная абстаноўка, у якой быў створана ленинская работа «Што рабіць?»

2. Аб ролі рэвалюцыйнай тэорыі ў класовай барацьбе пролетарыята і вучэнне Леніна аб партыі як авангардзе рабочага класа.

3. Барацьба Леніна за рэвалюцыйную тактыку.

4. Ленинская арганізацыйны план стварэння марксісцкай партыі.

Роботнікі парткабінета склалі спісак літаратурнай літаратуры, партком шырока паказваў аб арганізацыі тэарэтычнай канферэнцыі і тэрміну яе склікання.

Праз некалькі дзён 28 кумуністаў, камсамольцаў і беспартыйных інтэлігентных выказалі жаданне прыняць удзел у канферэнцыі. У працэсе падрыхтоўкі да іх залучыліся і іншыя таварышы.

Падрыхтоўка да тэарэтычнай канферэнцыі павялічыла цікавасць з боку ўсіх рабочых і апарата Наркамфіна да лекцыі, арганізаваных Домам партыйнага актыва і парткабінетам, і асабліва да лекцыі на кнізе Леніна «Што рабіць?», якую наведваў звыш 40 чалавек.

У сувязі з падрыхтоўкай да канферэнцыі многія кумуністы, камсамольцы і беспартыйныя работнікі наркамфіна набылі кнігу Леніна «Што рабіць?», 40 таварышаў, якія рыхтаваліся да канферэнцыі, старанна вывучалі ленинскую работу. Больш месяца ішла падрыхтоўка да канферэнцыі.

Канферэнцыя прадаўжалася два вечары. У спрэчкі па дакладах зацікавіліся 16 чалавек, з іх 4 кумуністы, 5 камсамольцаў і 7 беспартыйных.

Тэарэтычная канферэнцыя прайшла на высокім ідэйна-палітычным узроўні. Многія таварышы (Шашкоўскі, Маставой і іншы) у парадак падрыхтоўкі да канферэнцыі вывучылі не толькі рэкамендованую літаратуру, але і азнаёміліся са сваёй партыяй з іншымі творами Маркса, Энгельса, Леніна, Сталіна.

Партыйны кабінет Наркамфіна ў час падрыхтоўкі правёў вялікую работу. Ён за 10 дзён да пачатку канферэнцыі склаў даклады і даклады з гэтай кансультацыі і да выступлення на канферэнцыі.

Але ў падрыхтоўцы да канферэнцыі былі і недахопы. Напрыклад, не ўсе выступы пачыналі дакладчыкі добра справіцца са сваімі тэмамі. Гэта аб'ясняецца і тым, што яны мала скарыстоўвалі кансультацыі; памышканне, у якім праходзіла канферэнцыя, было цеснае.

Аднак, не глядзячы на гэтыя недахопы,

канферэнцыя дала вальмі штуршок у справе глыбокага вывучэння гісторыі партыі, паказала вельмі важнае значэнне да яе з боку кумуністаў, камсамольцаў і савецкай інтэлігенцыі.

Побач з гэтым трэба сказаць, што ў асобных партарганізацыях не зразумелі вельмі важнага значэння тэарэтычных канферэнцыі. Так, у партарганізацыі Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта, Інстытута народнай гаспадаркі і Юрыдычнага інстытута ў пачатку да іх пазначыліся апрача дакладаў апанентаў, чым, па сутнасці справы, ператваралі тэарэтычную канферэнцыю ў абарону дысертацыі на агрыммане вучонай ступені.

Напрыклад, у БДУ камсамольскі камітэт па кнізе Леніна «Дзея тактыкі» соцыял-дэмакратыі ў дэмакратычнай рэвалюцыі» праводзіў апацасова тэарэтычны канферэнцыі ў 30 вучэбных групах і для гэтай мэты вылучыў 150 дакладаў і 150 апанентаў. Камсамольскі камітэт і яго сакратар тав. Розентаў лічылі, што гэта з'яўляецца партыйна-камсамольскай дурчынне, якое абавязкова вызначыў дакладчыкі пі апанент павінен выказаць.

У Інстытуце народнай гаспадаркі сакратар парткома тав. Гужыкаў і адказны за камсамольскую вучобу тав. Вершэйні аб'ясняюць так:—У нас вучэбныя групы III курса ў ліку 35 чалавек праводзілі тэарэтычную канферэнцыю па кнізе Леніна «Што рабіць?», адна група IV курса—па ленинскай рабоце «Дзяржава і рэвалюцыя», астатнія—па першаму раздзелу «Кароткага курсу гісторыі ВКП(б)». Для гэтай мэты вылучылі даклады.

Гэтыя факты гавораць, што некаторыя кіраўнікі партыйных і камсамольскіх арганізацый не зразумелі сутнасці тэарэтычных канферэнцыі, якія апраўдзілі сябе на практыцы, як выключна абразаваныя прынцыпы, не патрабуючы аякства, завадзкіх сістэмы, і што арганізацыі іх багараўца на творчай ініцыятыве шырокіх мас.

Але гэта ні ў якім разе не дае права парткомам і камсамольскім камітэтам зусім адыбраць кіраўніцтва тэарэтычных канферэнцыяў. Наадварот, роля іх вельмі адказная. Яны павінны забяспечыць арганізацыйную падрыхтоўку да канферэнцыі, арганізацыю кваліфікаваных кансультацый для уздзялікаў канферэнцыі, падбор літаратуры, наглядных дапаможнікаў, падрыхтоўка памяшканняў і т. д.

План правядзення тэарэтычнай канферэнцыі павінен абмяркоўвацца на агульным партыйным сходзе з тым, каб усе кумуністы, камсамольцы і беспартыйныя ведалі не менш чым за месяц да канферэнцыі аб яе плане з тым, каб даць поўную магчымасць усім уздзялікам канферэнцыі добра падрыхтавацца да выступленняў. Сакратар парткома павінен сам пазнаёміцца з тэзісамі дакладаў на канферэнцыі і даць таварыскую параду выступаючым аб тым, як лепш ілажыць тэму.

На вопыце праішоўшых тэарэтычных канферэнцыі мы можам упэўнена сказаць, што яны па вельмі цэльнай работ класікаў марксізма-ленінізма і «Кароткага курсу гісторыі ВКП(б)» уяўляе сабе апраўданы і могуць быць скарыстаны на ўсіх пярвочных партарганізацыях, як адна з форм партыйнай асветы. Правільна арганізацыя тэарэтычных канферэнцыі аказвае вельмі важную дапамогу кумуністам, беспартыйным большыкім у авалоданні марксісцка-ленинскай тэорыяй, пазнанні законаў грамадскага развіцця чалавецтва.

А. ЯКУТА,
загадчык райпарткабінетам Кагановіцкага РК КП(б)Б.

ЧЫГУНАЧНІКІ ВЫВУЧАЮЦЬ ДАКЛАД ВЯЛІКАГА СТАЛІНА

Работчы, інжынерна-тэхнічныя работнікі і служачыя Беларускай чыгуны класіка вывучаюць гістарычны даклад партыі народнаў вялікага Сталіна і матэрыялы XVIII з'езда партыі. Звыш двух тысяч агітатараў у зменах і брыгадах, на кватэрах і ў інтэрнатах раз'ясняюць чыгуначнікам і іх сем'ям мудрае сталінскае павешчванне аб сусветна-гістарычных перамогах, атрыманых нашай краінай, аб далейшых вельміных задачах будовавы свецлага кумуністычнага грамадства.

Вялікую разстумальную работу разгарнуў палтаўдзек Унескага аддзялення срод самай чыгуначнікаў, якія жыюць на лінейных станцыях і ў калгасах. Для папулярызцыі матэрыялаў XVIII з'езда вылучана 115 агітатараў, якія раз'ясняюць гэтыя гістарычныя дакументы. 24 сакавіка 60 агітатараў выязджала на лінейныя станцыі і ў калгасы, дзе былі праведзены гутаркі на першым раздзеле даклада таварыша Сталіна. У калгасе імяні Варашылава быў праведзены мітынг. Выказваючы сваю любоў і адданасць бальшэвіцкай партыі і вялікаму Сталіну, калгаснікі гаварылі аб сваіх перамогах, бодзі канкрэтных абавязавальнасцей дапамагаць транспарту рабочай сілай.

Актыўна праходзіць вывучэнне матэрыялаў XVIII з'езда на былых выбарчых участках. Партком Гомельскага паравозавагоннаарамонтнага завода вылучыў 52 агітатараў, якія на кватэрах рабочых завода рэгулярна праводзяць гутаркі па раз'ясненню матэрыялаў з'езда.

На чыгуны ахоплены вывучэннем даклада таварыша Сталіна каля 30.000 чалавек. У часе гутарак чыгуначнікі і іх сем'і працягваюць асабліва цікавасць да п'яцінага міжнароднага становішча. Палтаўдзекі аддзялення і партарганізацыі арганізавалі рах тавіх дакладаў. Агітатары Упраўлення чыгуны і Жлобінскага вучаза праслухалі лекцыю аб Версальскім дагаворы 9 дзяржаў і аб Мюнхенскім дагаворы. У Жлобіне, Унесці, Магілеве праведзены даклады аб міжнародным становішчы, на якіх прысутнічала многа чыгуначнікаў і іх сем'яў.

Глыбокае вывучэнне гістарычных матэрыялаў XVIII з'езда, даклада таварыша Сталіна суправаджаецца постам палітычнай і вытворчай актыўнасці мас. У партком з'езд Жлобіне наступіла 7 заў аб прыёме ў партыю. Завяў аб прыёме ў партыю наступілі і ў іншых партыйных арганізацыях.

Вывучаючы даклад вялікага Сталіна, чыгуначнікі Беларускай чыгуны абавязаваліся змагацца за ўзорную работу партарганізацыі.

Р. СЫРКІН.

КОМУНІСТЫ НА ПАСТАЯННУЮ РАБОТУ ў КАЛГАСЫ

Для ўмацавання партыйнай праслойкі па вёсцы Чашніцкага райком партыі накіраваў 8 кумуністаў на пастаянную работу ў калгасы. Наіраванымі для работы на вёсцы кумуністамі т. Нікіцін, Ялук, Касцюковіч і інш. выбраны на агульным сходзе калгаснікаў старшыннікам калгасаў і прыступілі ўжо да работы.

Праведзенае райкомом партыі мерапрыемства дало магчымасць стварыць у райне новыя партыйныя арганізацыі. За гэты час створаны дзве пярвочныя партарганізацыі пры Лазукоўскім і Паліпскім сельсаведах і канцавыя група пры Замыцкім сельсавеце. Парторг новастворанай Лазукоўскай партарганізацыі тав. Касцюковіч за кароткі час зноў узорна паставіў партыйна-масавую работу ў сельсавеце, у выніку чаго ў дні з'езда ВКП(б) партарганізацыя прыняла ў партыю 5 чалавек.

За перыяд работы XVIII з'езда ВКП(б) па раёну прыняты ў камуністы ВКП(б) 23 чалавекі і ў члены — 5. Сярод прынятых у партыю—2 узагароджаных Вярхоўным Советам СССР медалімі «За трудовое отличие»: брыгадзір калгаса «Палтаўдзек» тав. Палітанав і Ігнацера-брыгадзір Чашніцкай МТС тав. Бульнін.

Н. ВОЛЖАК.

РОСТ ПАРТЫЙНЫХ РАДОЎ

Чэрвеньская раённая партарганізацыя павялічыла свае рады за лік лепшых перадавых людзей раёна. З пачатку гэтага года прыняты 31 чалавек. Сярод іх—рабочыя, калгаснікі, пракастнікі савецкай інтэлігенцыі. За гэты час 7 кандыдатаў партыі праведзены ў члены ВКП(б). У члены партыі прынят старшыня Раваціцкага сельсавета тав. Курмылоў, які добра арганізуе калгасныя масы на пасяхонах выкананне гаспадарча-партыйных задач. Па заданню партыйнай арганізацыі тав. Курмылоў сістэматычна

праводзіць палітычна-масавую работу сярод калгаснікаў.

У ліку прынятых у кандыдаты ВКП(б) за апошнія тры месяцы—тав. Калтовіч, янога ядзяца вылучылі загадчыкам гандлёвым аддзелам райсаюза; брыгадзір калгаса імяні Карла Маркса тав. Дзяргач; рахункавод калгаса «Чырвоны гарадок» тав. Коўга; старшыня калгаса «Самалёт» тав. Андрончык, калгаснікі т. Бандарык і Сасульскі і інш.

М. А. ЛАБАТЫ.

РАЦЫЯНАЛІЗАТАРЫ АДНАГО ЗАВОДА

Вынаходніцтва і рацыяналізацыя на магільскай скурзаводзе імяні Сталіна стала сапраўды масавым рухам. Творчая думка інжынераў, тэхнікаў, майстраў, стаханавцаў прадпрыемства наіравана на ўдасканаленне тэхналагічнага працэса, на лепшую арганізацыю працы і далейшую механізацыю вытворчасці. Дружная сумесная работа стаханавцаў і інжынерна-тэхнічных работнікаў памнажае багатыя заводы, атрымае перад ім новыя магчымасці далейшага развіцця вытворчасці.

На заводзе зараз налічваецца звыш 90 работчых, інжынерна-тэхнічных работнікаў, якія прымаюць актыўны ўдзел у вынаходніцкай і рацыяналізацыйскай справе. За 1937-38 год прадпрыемства атрымала ад рэалізаваных 95 рацыяналізацыйскай прапановаў і вынаходніцтваў звыш 200 тысяч рублёў эканоміі.

З асаблівым энтузіязмам праходзіла работа вынаходніцкай і рацыяналізацыйскай у дні пераўтварэння скурзаводу. Да дна адкрыты гістарычныя XVIII з'езда роднай партыі Леніна — Сталіна было ўнесена 12 рацыяналізацыйскай прапановаў з агульнай гадавой эфектыўнасцю ў 10 тыс. руб.

Вялікай папулярнасцю карыстаюцца на заводзе старыя, актыўныя вынаходнікі і рацыяналізатары: слесар Давід Лаўроўшчык Калеснік, майстар дубнога пахла тав. Уфімаў, тэхнік тав. Бурмантаў, слесар тав. Палтаўцаў, бракер тав. Валковіч, пачальнік аддзялення паха Сямён Філіпавіч Аўчынік і многія другія.

Характэрнай рысай нястомнага вынаходніка слесар тав. Калеснік з'яўляецца тое, што ён не супакойваецца на дасягнутым, а энергічна працягвае працаваць над удасканаленнем сваіх вынаходніцтваў і дабіваецца выдатных поспехаў.

Па рабоце па выдзержанню шчэпінні са скур на скурзаводзе занята вялікая колькасць работчых. Звыш 90 чалавек працавала на гэтым прапсе на магільскай скурзаводзе. Выдзержванне шчэпінні — вельмі працаёмкі працэс. Апрача гэтага ён патрабуе вялікай вытворчай плышчы. Над механізацыяй гэтага працэса тав. Калеснік пачаў працаваць яшчэ некалькі год таму назад. Першыя канструктыўныя вынаходнікі ім машыны былі няўдзячныя. Але гэта яго не спыніла. Ён упорна працягваў шуканні і нарэшце дабіўся наступнай мэты.

У канцы 1937 года была пущана ў эксплуатацыю вынаходная тав. Калеснік машына. Рэзультаты аказаліся бліскучымі. Машына прапрацавала з поўнай нагруквай увесь 1938 год і дала заводу звыш 100 тыс. рублёў эканоміі. Замест ранейшых 90 работчых, якія былі заняты на гэтым прапсе, аталася толькі 13, якім прыходзілася выконваць некалькіх прапароў скур (выдзержванне астаткаў шчэпінні на скурах). Тав. Калеснік, працягваючы сваю работу над далейшым удасканаленнем машыны, знішчыў і гэтыя эфекты. Звыш працэнтаў у ручной прапароўцы звыш апахла.

Выдатнае вынаходніцтва тав. Калеснік аказвае вельмі важнае значэнне для ўсёй скурарой прамісловасці Савецкага Саюза. Яго машыну пачалі ўжо прымяняць на скурзаводзе ў Менску, Таганрогу, Віцебску, Ленінградзе і інш.

Больш 20 рацыяналізацыйскай прапа-

поў унёс за час работы на заводзе тав. Аўчынік. Раней працэс блажыроўкі скур праводзіўся ўручную. Працэс гэты вельмі складаны і патрабаваў вялікай колькасці кваліфікаванай рабочай сілы. Тав. Аўчынік прыставаў для механізацыі працэса блажыроўкі скур стругальную машыну. У рэзультате прадукцыйнасць працы на гэтай рабоце павялічылася больш як у тры разы, згачта пазешылася якасць блажыроўкі. Гэта прапанова дала заводу 12 тыс. рублёў гадавой эканоміі. Апрача гэтага тав. Аўчынікам унесены рад рацыяналізацыйскай прапановаў па паліпшэнню якасці адзёк скур і павышэнню прадукцыйнасці працы.

Малоды майстар дубнога паха тав. Уфімаў ранаў змяніў працэс заваескі скур. Раней пры заваесці скур працэс раўнаважы, у выніку чаго павялялася некаторая частка іх плышчы. Пасля доўгай і ўпорнай працы тав. Уфімаў сконструяваў спецыяльную машыну для заваескі скур, які ліквідуе неабходнасць іх працэсавання. Гадавая эфектыўнасць гэтай прапановы склаае 12 тыс. рублёў. Разам з тэхнікам тав. Бурмантаў, тав. Уфімаў таксама сконструяваў паўбіякі для кілоў і хімікатаў. Гэтыя матэрыялы раней даставляліся на хімічную станцыю ручным спосабам. Рэалізацыя гэтай прапановы поўнасьцю выключыла магчымасць няшчасных выпадкаў на гэтай рабоце.

Бракер тав. Валковіч заўважыў, што некаторыя колькасці шэрсты з нац працэсу барабаннаў голя ўхоўваць у каналізацыю. Завалася б, што гэта дробязь. Але Валковіч падлічыў, што штогод у каналізацыю трапіла на 3 тыс. руб. шэрсты. Прапонуецца над гэтым пытаннем, ён сконструяваў улаўвальшч шэрсты з каналізацыі.

Заслугоўвае ўвагі сама пастаянная работа з вынаходнікамі і рацыяналізатарамі на заводзе. Па ўстаноўленаму парадку па ўсіх паках ёсць кнігі рацыяналізацыйскай прапановаў. Гэтыя прапановы, якія могуць быць рэалізаваны пачавай адміністрацыяй, прымаюцца ад работчых неапрадана пачатковым паха, які запісвае іх у гэтыя кнігі. Прапановы, рэалізаваны якія патрабуе значных выдаткаў, або наюг яны з'яўляюцца спрэчнымі, — перадаюцца неапрадана ў завокскае кансультацыйнае бюро. За свечаснага рэалізацыі унесены прапановаў сочыць адказны выканаўца па рацыяналізацыі пры заводзе ўраўненні. Завокскае кансультацыйнае бюро штогод выпускае тэмнікі. У гэтых тэмніках укавана, на вырашэнне якіх пытаньняў рацыяналізатарам неабходна ў першую чаргу наіраваць сваю творчую думку, якія прапановы, у якіх паках і на якіх прапсах неабходны заводу, а таксама мяркуема ад іх эканоміі.

Поспехі, дасягнутыя рацыяналізатарамі і вынаходнікамі завода, маглі б быць значна большымі. Заваескі камітэт, які павінен кіраваць усёй рацыяналізацыйскай работай, частусці стаіць у баку ад гэтай вельмі важнай справы. Выбрана наіаўна масава-вытворчая камісія заўможа блажыроўчае. Рацыяналізатарам і вынаходнікам яшчэ не створаны неабходныя ўмовы для пільнай работы.

Я. ЭЛЬІНД.

У нашым пасёлку

МАГІЛЕЎ. На левым беразе Дняпра ў сасвоным лесе побач з каргусамі магільскага аўтарамонтнага завода імяні С. М. Кірава, дзе калісьці былі ўбогія хібаркі рыбакоў, размясціўся наш рабочы пасёлак. Стройнымі радамі выстраіліся прыгожыя трохпавярховыя дамы на роўных вуліцах.

Пасёлак мае ўсе ўстановы, неабходныя для задавальнення культурна-бытавых патрэб яго жыхароў. Не так даўно тут пабудаваны новы клуб. Гэта сапраўдны палак культуры. У ім тры вялікія залы і трыццаць пакояў. Добра абсталяваны чытальня, дзве бібліятэкі, пакой адпачынку, асаваіхімаўскі кабінет і пакой для работ гуртоў. Спецыяльна для дзяцей змяшчаны і ўтульна абсталяваны пакой піонеру.

Прымемна прыліці і правесці час у нашым клубе. У ім часта, усе пакоі багата абсталяваны: многа мяккай мэблі, канапаў, креслаў, жылішчых кавін і партрэтаў, кветак і зялені. У сваім клубе мы за кароткі тэрмін слухалі выступленні ленинградскіх артыстаў, вядомай артысткі-арганістэца Л. Орловай, глядзелі пастаяноўку рускага драматэатра БССР «Слава» і т. д.

Хочацца яшчэ і яшчэ раз выразіць сваю ўдзячнасць партыі і любімаму Сталіну за вялікі клопат аб шчаслівым, культурным і радасным жыцці рабочых.

П. ІЛЬІН.

тасню супроць маёй п'есы, мяне заклапочвае мая сумная будучыня». Падзўлены напалкам дваранскай і чыноўніцкай зяці, поўны няжых перажыванняў, Гогаля праз паўтара месяца пачаў перагаворы з «Рэвізора» елз за граніцу (чэрвень 1836 г.). На працягу разу год прыбывання за граніцай ён прапсе над «Мёртвымі душами».

У 1841 годзе Гогаля прыязджае ў Маскву, робіць канчаткова апошнія раздзелы першай часткі «Мёртвых душ», і ў 1842 годзе геніяльны твор выходзіць у свет. «Мёртвыя душы» — гэта поўнае таварства гогаляўскага гена. Гогаля разгортвае тут карціну разгартаванага феадална-прыгоніцкага ладу, усю гнусаць і агітасць выраджаных «дваранчыкаў».

«Дваранчыкі Гогаля», — пісаў Герцен, — былі ўбачылі іх (дваранчыкаў), выходзілі з іх сваіх панаў і дамоў без масак, без прыхоравванняў, заўсёды п'янымі і абжарочымі: рабы ўлады без дастойнасці і ўтрынны без міласэрдыі...»

Пасля выхду ў свет першай часткі «Мёртвых душ» Гогаля зноў едзе за граніцу. За гэты час рэлігійныя настроі, прытыты яму яшчэ з дзяцінства, усё мацней ахвартваюць п'есыментам. Гогаля працягвае прымяняць да аржухаючай яго вярэцкісця. У 1846 годзе выходзіць яго кніга «Выбраныя месцы з пераліскі з сабрам». У гэтай кнізе Гогаля гаворыць аб сваім прызначні ўсёй існуючай палітычнай і сацыяльнай сістэмы жыцця. Гэтая кніга выклікала рэзкі пратэст з боку вялікага крытыка-дэмакрата Белінскага. У абшчынным пісьме да Гогаля, якое Герцен назваў геніяльным творам вялікага крытыка, Белінскі, адказаў належае Гогаля, яго аўтару «Рэвізора» і першай часткі «Мёртвых душ», выступілае рашучы прашнікам усіх яго заблуждзненняў. Гэтае пісьмо Белінскага Ленін называў узор «дэмакратычнага друку мінулага».

Поўны наўтуўненасці ў правасе сваіх грамадскіх поглядаў, Гогаля некалькі раз спавядаў наісцяны раздзелы другой ча-

сткі «Мёртвых душ». Праз чатыры годы пасля смерці Гогаля павяліся ў друку астаўшася раздзелы п'есы раздзелаў гэтай другой часткі.

Гогаля пазнаў і дзе многіх лепшых людзей царскай Расіі. Як Пушкін, як Лермантаў, як многія іншыя таленавітыя перадавыя людзі. Гогаля быў зацаван, замучан самадзяржаўем. Прыгонініці лад даў яго амаль да вар'яцтва, да адрачэння ад уласнай творчасці.

5 сакавіка 1852 года Гогаля памёр. На яго надмагільным камені прыліці выразілі словы біблійскага прарока: «Горкім словам май памысла».

Пры ўсіх сваіх заблуждзненнях Гогаля аставаўся п'есыментам-грамадзянінам. Многія, створаны ім, бясмертны. Многія з іх сталі назоўнікам. Хо не ведае хлуса і хлусна Хлестакова, казакрада і лабарніка Сказаніч-Дмухалева, казакрада і лабарніка Плушкіна, Чычывава, Кабарочку, Маілава і многія іншыя?

Творы Гогаля поўны глыбокай любоўі да чалавека, які адлюстроўваец працэс народа супроць беспраўя, рабства. Таму яны народныя ў самой сваёй аснове. Вядзімір Ільіч Ленін гаварыў аб Івану Гогаля, што яны дорагі «ўсяма прыстойнаму чалавеку» (том XVI, стар. 132).

Ленін карыстаўся гогаляўскімі вобразамі для выкрыцця праціўнаў рэвалюцыйнага марксізма. Сталін карыстаўся вобразамі Гогаля для раскрыцця раду з'яў, якія пераходзяць у вялікай сацыялістычнай будоўлі ў нашай краіне.

Надзвычай добра сказаў пра Гогаля Чарнышэўскі:

«Я ні вялікі твае памылкі, пакуці жабароднейшымі мыслі, але ты быў адным жабороднейшым сьцю Расіі, і бясмертны твае заслугі перад радзімай».

Мільёны савецкіх людзей з любоўю тавары тавары аднаго з любімых сваіх народаў—Івана Васільевіча Гогаля.

Н. В. ГОГАЛЬ

(130 год з дня нараджэння)

У змрочную эпоху нікалаўскай реакцыі, якая жорстка праследвала ўсякае праўдзленне чалавечай мыслі, па літар

